

ASSIGNATURA: *Moral social*
CURS: B
Núm. CRÈDITS ECTS: 4
PROFESSORS: Manel Mercadé

1. DESCRIPCIÓ GENÈRICA DE L'ASSIGNATURA.

Al llarg de la seva història, l'Església no ha renunciat mai a dir la paraula que li correspon sobre les qüestions de la vida social. L'assignatura mostra que la doctrina social catòlica com instrument d'evangelització (CA 54) perquè posa en relació la persona humana i la societat amb la llum de l'Evangeli. Els principis de la doctrina social de l'Església, que es fonamenten en la llei natural, es veuen confirmats i valorats també, en la fe de l'Església, per l'Evangeli de Crist. En aquesta llum, la persona és invitada sobretot a descobrir-ne com a ésser transcendent, en totes les dimensions de la vida, inclosa la que està relacionada amb els contextos socials, econòmics i polítics. La fe dóna plenitud al significat de la família que, fonamentada en el matrimoni entre un home i dona, constitueix la primera cèl·lula vital de la societat; aquesta, a més, il·lumina la dignitat del treball que, com a activitat de l'home destinada a la seva realització, té prioritat sobre el capital i constitueix el títol de participació en els fruits que se'n deriven.

En aquesta assignatura és palesa la importància dels valors morals, fonamentats en la llei natural escrita en la consciència de tot ésser humà, el qual per aquest motiu cal que la reconegui i que la respecti. La humanitat reclama més justícia per afrontar el fenomen extens de la globalització; sent viva la preocupació per l'ecologia i per una gestió correcta dels afers públics; adverteix la necessitat de salvaguardar la consciència nacional, però sense perdre de vista la vida del dret i la consciència de la unitat de la família humana. El món del treball, modificat profundament per les conquestes tecnològiques modernes, coneix nivells extraordinaris de qualitat, però tanmateix registra formes inèdites de precarietat, d'explotació i àdhuc d'esclavitud, a l'interior de les mateixes societats que s'anomenen opulentes. En diversos indrets del planeta el nivell de benestar continua creixent, però també augmenta de manera amenaçant el nombre dels nous pobres i s'eixamplen, per diversos motius, les divergències entre els països menys desenvolupats i els països rics. El lliure mercat, procés econòmic amb aspectes positius, manifesta també els seus límits. D'altra banda, l'amor preferencial pels pobres representa una opció fonamental de l'Església, i aquesta la proposa a tots els homes de bona voluntat.

Així, sembla que l'Església no pot deixar de fer sentir la seva veu sobre les *res novae*, típiques de l'època moderna, perquè li pertoca d'invitar a tothom de prodigar-se per tal que s'afirmi cada vegada més una civilització autèntica orientada a la recerca d'un desenvolupament humà integral i solidari.

Les qüestions culturals i socials actuals impliquen sobretot els fidels laics, que, com recorda el Concili Ecumènic Vaticà II, són cridats a tractar les coses temporals i a ordenar-les segons Déu (LG 31). Els germans units pel mateix baptisme, els seguidors d'altres religions i tots els homes de bona voluntat en poden extreure motius fecunds de reflexió i un impuls comú per al desenvolupament integral de tot home i de tot l'home.

Transformar la realitat social amb la força de l'Evangeli, testimoniada per dones i homes fidels a Jesucrist, sempre ha estat un repte i ho és encara, en el tercer mil·lenni de l'era cristiana. L'anunci de Jesucrist, bona nova de salvació, d'amor, de justícia i de pau, no troba acolliment fàcil en el món d'avui, encara devastat per guerres, misèria i injustícies; justament per això, aquesta assignatura ens ofereix la veu de l'Església experta en humanitat (PP 13) i que camina amb la humanitat (GS 40) en l'àmbit social.

2. PROGRAMA-TEMARI

1. Introducció. Un humanisme integral i solidari. Primera part. El disseny d'amor de Déu per la humanitat
2. Missió de l'Església i Doctrina Social. La persona humana i els seus drets
3. Els principis de la Doctrina Social de l'Església
4. La família cèl·lula vital de la societat. El treball humà
5. La vida econòmica
6. La comunitat política

7. La comunitat internacional
8. Protegir el medi ambient
9. La promoció de la Pau
10. Doctrina Social i Acció de l'Església. Per una civilització de l'amor

3. BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- ALBERIGO, G., *Historia del Concilio Vaticano*, V vols., Salamanca: Sígueme 1999, 2002, 2006, 2007, 2008.
- ALBERIGO, G., *El Concili Vaticà II (1959-1965). Per la juvenesa del cristianisme*, Barcelona: Claret 2005.
- ALCÁNTARA, F., *Guía para la enseñanza de la Doctrina Social de la Iglesia*, Madrid: PPC 2014.
- CALLEJA, J.I., *Moral social samaritana I. Fundamentos y nociones de ética económica cristiana*, Madrid: PPC 2004.
- CAMACHO, I., *Doctrina Social de la Iglesia. Quince claves para su comprensión*. Bilbao: Desclée de Brouwer 2000.
- COLOM, E., *Curso de Doctrina Social de la Iglesia*, Madrid: Palabra 2001.
- —, *Doctrina Social de la Iglesia. Una aproximación histórica*. Bilbao: Desclée de Brouwer 2000.
- COMPAGNONI, F. – PIANA, G. – PRIVITERA, S. – VIDAL, M., *Nuevo Diccionario de Teología Moral*, Madrid: Paulinas 1992.
- CONCILI VATICÀ II, *Constitucions, Decrets, Declaracions*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat 2003.
- CONSELL PONTIFICI DE LA JUSTÍCIA I DE LA PAU, *Compendi de la doctrina social de l'Església*, Barcelona: Claret 2005.
- CONSELL PONTIFICI PER A LA PROMOCIÓ DE LA NOVA EVANGELITZACIÓ, *DOCAT. Què cal fer?*, Barcelona: Claret 2018.
- FLECHA, J.R., *Moral Social. La vida en comunidad*, Salamanca: Sígueme 2007.
- FUENTES, F., *Guía para la enseñanza de la doctrina social de la iglesia*, Madrid: PPC 2014.
- GALINDO, A., *Moral socioeconómica*, Madrid: BAC 1996.
- GONZÁLEZ, C.L., *Entre la Utopía y la Realidad*. [Curso de DSI]. Santander: Sal Terrae 1998.
- HÖFFNER, J., *Ordo socialis*, Barcelona: Herder 2001.
- LÓPEZ AZPITARTE, E., *Hacia una nueva visión de la ética cristiana*, Santander: Sal Terrae 2003.
- MEUSER, B., *DOCAT*, Madrid: Encuentro 2016.
- MORA, G., *La vida cristiana* (Col·lectània Sant Pacià 81). Barcelona: Facultat de Teologia de Catalunya 2004.
- ORIOL, A.M., *Doctrina Social de la Iglesia*. Barcelona: Noticias Cristianas 1999.
- RENAU, J., *Desafiados por la realidad*, Santander: Sal Terrae 1994.
- SALAMERO, A., *Doctrina Social de la Iglesia. Principios Fundamentales*, Madrid: La Milagrosa 2001.
- SANZ DE DIEGO, R.M., *Moral política*, Madrid: BAC 2012.
- SCHACKENBURG, R., *El mensaje moral del Nuevo Testamento*, II vols., Estella: Verbo Divino 1970, 1973.
- SIERRA BRAVO, R., *Ciencias sociales y doctrina social de la Iglesia. Tratada de Teología social*, Madrid: CCS 1996.
- —, *Diccionario social de los Padres de la Iglesia*, Madrid: EDIBESA 1997.
- SOUTO COELHO, J., *Doctrina Social de la Iglesia. Manual abreviado*. Madrid: BAC 2002.
- UNIVERSIDAD ECLESIAÍSTICA SAN DAMASO., *Moral social y doctrina social de la Iglesia*, Madrid: Universidad San Dámaso 2019.
- VIDAL, M., *Nueva Moral Fundamental. El hogar teológico de la Ética*, Bilbao: Desclée 2000.

4. SISTEMA D'AVALUACIÓ

- Un treball final sobre un document creat per l'alumne a partir dels documents de la DSE.